

תאריך: 15 בנובמבר, 2017
סימוכין: 142127

אל: לקוחות המשרד

חוזר לקוחות
מס' 32.2017

א.ג.ב.,

הנדון: תזכורת לסגירת יתרות חובה עד ליום 31.12.2017 והיערכות לפני תום שנת 2017
מיסוי חברת מעטים ובעל מניות מהותי בה: "חברות ארנק", משיכות כספים ושימוש בנכסים, רווחים בלתי מחולקים (תיקון 235 לפקודת מס הכנסה)

כללי

1. ביום 29 בדצמבר 2016 פורסם [בספר החוקים 2592](#), חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות 2017 ו-2018), התשע"ז-2016 (להלן: "החוק" או "התיקון").

החוק כולל, בין היתר, גם פרק העוסק במיסוי חברת מעטים ובעל מניות מהותי בה המטפל בתופעת ניצול לרעה של שיטת המיסוי הדו-שלבי החלה על חברות (תיקון מס' 235 לפקודת מס הכנסה- ראו סעיפים 94-97 בחוק).

פרק זה כולל את המרכיבים הבאים:

- (1) **מיסוי משיכת כספים או שימוש בנכסים על-ידי בעל מניות מהותי- הוספת סעיף 3(ט) לפקודה;**
- (2) **מיסוי "חברות ארנק":** ההכנסה החייבת של חברת מעטים, הנובעת מפעילות של יחיד שהוא בעל מניות מהותי בה תיחשב כהכנסתו של היחיד- הוספת סעיף 62 לפקודה;
- (3) **מתן סמכות לראות ברווחים של חברת מעטים שלא חולקו כאילו חולקו- תיקון סעיף 77 לפקודה;**
- (4) **הוראת שעה לחלוקת דיבידנד לבעל מניות מהותי בתקופה שמיום 1 בינואר 2017 עד 30 בספטמבר 2017** בשיעור מס מופחת של 25% כולל מס יסף. **לעניין זה- ראה [חוזר מס' 23.2017](#) של משרדנו;**

אנו ממליצים לבחון את יישומם של הסעיפים הנ"ל עוד לפני תום שנת המס 2017, ובמיוחד לגבי סגירת יתרות חובה שנוצרו לפני 31.12.2016.

הרקע לתיקון לפי דברי ההסבר שצורפו להצעת החוק: עקרון המיסוי הדו-שלבי במיסוי חברות ועקרון השקילות המיסיית שלפיה יצומצם ההבדל בין שיעורי המס החלים על הכנסה המופקת בידי יחיד לבין אותה הכנסה המופקת בידי באמצעות חברה, הם מעקרונות היסוד בשיטת מיסוי התאגידים בישראל. החלטה לפעול באמצעות חברה מונעת משיקולים רבים ומגוונים ובהם שיקולים עסקיים, כלכליים ומשפטיים. אחד היתרונות המהותיים לפעילות באמצעות חברה, מבחינת דיני המס, הוא השליטה על עיתוי החיוב במס בשלב השני - השלב שבו ההכנסה מחולקת לבעלי המניות. שליטה זו מאפשרת במקרים רבים לבעלי מניות להתחמק מתשלום מס או להביא לדחייה משמעותית במועד תשלום המס. מטרת התיקונים המוצעים היא מתן כלים לרשות המסים להתמודד עם תכנוני מס המהווים ניצול לרעה של שיטת המיסוי הדו-שלבי החלה על חברות. יצוין כי התמריץ לפעילות באמצעות חברה צפוי לגדול בשנת 2017

תל אביב - משרד ראשי

מרכז עזריאלי 1 תל אביב, 6701101, ת.ד. 16593 תל אביב 6116402 | טלפון: 03-6085555 | פקס: 03-6094022 | info@deloitte.co.il

משרד ירושלים	משרד חיפה	משרד באר שבע	משרד אילת	משרד פתח תקווה	משרד נתניה	משרד נצרת
קריית המדע 3 מנדל הר חוצבים ירושלים, 914510 ת.ח. 45396	מעלה השחר 5 ת.ד. 5648 חיפה, 3105502	אלומות 12 פארק התעשייה עומר ת.ד. 1369 עומר, 8496500	המרכז העירוני ת.ד. 583 אילת, 8810402	Deloitte Analytics הסיבים 7 ת.ד. 6712 פתח תקווה, 4959368	Seker - Deloitte ניבוי ישראל 7 ת.ד. 8458 נתניה, 4250407	מרג' אבן עאמר 9 נצרת, 16100
טלפון: 02-5018888 פקס: 02-5374173 info-jer@deloitte.co.il	טלפון: 04-8607333 פקס: 04-8672528 info-haifa@deloitte.co.il	טלפון: 08-6909500 פקס: 08-6909600 info-beersheva@deloitte.co.il	טלפון: 08-6375676 פקס: 08-6371628 info-eilat@deloitte.co.il	טלפון: 073-3994163 פקס: 03-9190372 info@deloitte.co.il	טלפון: 09-8922444 פקס: 09-8922440 info@deloitte.co.il	טלפון: 073-3994455 פקס: 073-3994455 info-nazareth@deloitte.co.il

בשל ההכבדה המוצעת בנטל המס על הכנסות גבוהות של יחידים, וכן בשל ההקלה שתינתן בשיעורי המס על הכנסות של חברה.

להלן סקירה של התיקונים שבוצעו:

מיסוי משיכות כספים או שימוש בנכסים על-ידי בעל מניות מהותי - הוספת סעיף 3(ט) לפקודה

2. הרקע לתיקון: על פי דברי ההסבר להצעת החוק, אחת התופעות הנפוצות של ניצול לרעה של שיטת המיסוי הדו-שלבי היא משיכות של כספים או נכסים מחברה בידי בעלי המניות של החברה, אשר משמשות את בעלי המניות ואינן מוחזרות במשך פרק זמן ארוך, ולעיתים אינן מוחזרות כלל. המשיכות מוגדרות על ידי בעלי המניות כהלואה שתוחזר לחברה בבוא היום, או בתום תקופה ארוכה. על פי הדין הקיים, בעל המניות מחויב במס על הכנסה בגובה הריבית הרעיונית אשר לא שילם לחברה בתקופה שבה השתמש בכספי החברה, או בגובה דמי שימוש ראויים בנכס, לפי העניין. אך מבחינה כלכלית, תשלום מס כאמור אינו מגיע לסכום המס על הדיבידנד, שנחסך לבעלי מניות באמצעות שימוש בכספי החברה ונכסיה בלא משיכתם כדיבידנד.

3. חוזר רשות המסים - ביום 22 באוגוסט 2017 פרסמה רשות המסים את [חוזר מס הכנסה מספר 07/2017](#) בנוגע לפרשנותה לסעיף 3(ט) בליווי דגשים ודוגמאות מספריות להבהרה.

4. מיסוי משיכות כספים והעמדת נכסים לרשות בעל המניות המהותי: התיקון עוסק בחיוב משיכות מחברה על ידי בעל מניות מהותי¹ או קרובו כמפורט להלן:

- א.** משיכות כספים המבוצעות על ידי בעל מניות מהותי מהחברה שבבעלותו. משיכות אלה יחויבו כהכנסה חייבת במס בידי בעל המניות שמשך את הכספים.
- ב.** העמדת נכסים לשימוש בעל מניות מהותי כגון דירות מגורים, כלי שיט וטיס ועוד (ראו הגדרת "נכס" בהמשך) תחויב כהכנסה חייבת בידי בעל המניות.

על פי חוזר רשות המסים, הסעיף מתייחס לבעל מניות מהותי כהגדרתו בסעיף 88 לפקודה ואינו מבחין בין בעל מניות שהינו יחיד לבין בעל מניות שהינו חבר בני אדם. יחד עם זאת, לא כל הוראות הסעיף רלבנטיות לבעל מניות שהינו חבר בני אדם, לדוגמא: (א) מקום שמדובר במשיכה מחברה תושבת ישראל החייבת במס לפי סעיף 126(א) לפקודה על ידי בעל מניות תושב ישראל שהינו חברה החייבת במס לפי סעיף 126(א) לפקודה; (ב) כאשר שימוש בנכס הוא על-ידי בעל מניות שהוא חברה;

5. "מועד החיוב" במס הינו כמפורט להלן:

- (1) **במשיכת כספים מחברה - בתום שנת המס שלאחר שנת המס שבה נמשכו (שוטף + שנה).**
- (2) **בהעמדת נכס לשימוש בעל המניות המהותי - בתום שנת המס שבה הועמד הנכס לשימוש, ובתום כל שנה לאחר מכן עד למועד שבו הושב הנכס (בתום כל שנה).**

יובהר, כי עד למועד החיוב יחול סעיף 3(ט) לפקודה על משיכה של כספים מהחברה.

¹ כהגדרתו בסעיף 88 לפקודה: "מי שמחזיק, במישרין או בעקיפין, לבדו או יחד עם אחר, ב- 10% לפחות באחד או יותר מסוג כלשהו של אמצעי השליטה בחבר-בני-אדם".

6. הגדרות רלוונטיות - לעניין זה הוגדרו, בין השאר, המונחים הבאים:

(א) "נכס" - כל אחד מאלה:

- (1) דירה שעיקר השימוש בה הוא לצרכיו הפרטיים של בעל המניות המהותי, ולרבות תכולתה; ראה בהמשך, בנוגע להוראות המעבר, לגבי הגדרת דירה ופרשנות רשות המסים בכל הנוגע לשימוש בדירה.
- (2) חפצי אומנות או תכשיטים;
- (3) כלי טיס וכלי שיט שעיקר השימוש בהם הוא לצרכיו הפרטיים של בעל המניות המהותי;
- (4) נכס אחר שקבע שר האוצר לעניין זה, בצו, באישור ועדת הכספים של הכנסת;

(ב) "יתרת זכות" - יתרה הניתנת לקיזוז על פי דין, לרבות שטר הון שהונפק לתקופה של עד חמש שנים.

(ג) "עלות נכס" - הגבוה מבין אלה: יתרת שווי הרכישה כאמור בסעיף 47 לחוק מיסוי מקרקעין בתוספת הפחת, או עלות הנכס בדוח על המצב הכספי של החברה.

(ד) "משיכה מחברה" - משיכה של כספים מחברה על ידי בעל מניות מהותי או קרובו, או העמדת נכס של חברה לשימושם, והכל במישרין או בעקיפין, למעט משיכה או העמדה לשימוש כאמור המהווה הכנסה אשר חויבה במלוא המס. הגדרת "משיכה של כספים מחברה" הינה רחבה ביותר וכוללת הלוואה, השאלה, כל חוב אחר, מזומנים, ניירות ערך, פיקדונות וכל ערובה אחרת שהחברה העמידה כבטוחה כלשהי לטובת בעל המניות המהותי.

יודגש כי הסעיף יחול בין אם הכספים או הנכס שימשו את בעל המניות בפועל ובין אם שימשו אותו כבטוחה להלוואה שהוא נטל, זאת משום שבאמצעות שימוש בכספי החברה או בנכסיה כבטוחה, בעל המניות יכול להשתמש וליהנות מהם, גם בלא משיכתם בפועל.

על פי חוזר רשות המסים, הובהר, כי חברה לעניין זה היא חברה ציבורית או חברה פרטית בין שמדובר בחברה תושבת ישראל ובין שמדובר בחברה תושבת מדינה זרה, לרבות "חברה נשלטת זרה"² ("חנ"ז") או "חברה משלח יד זרה"³ (חמ"ז).

עוד הובהר בחוזר, כי במקרה והחברה לא העמידה נכס ספציפי מנכסיה כערובה לחוב של בעל המניות (ערבות כללית) ולא חלה מגבלה כלשהי על נכסי החברה מצד המלווה, לא תחשב העמדת הערובה הכללית כמשיכת כספים.

7. הקלה במשיכת כספים מחברה בסכום שאינו עולה על 100,000 ש"ח:

קיימת הקלה לפיה לא יראו כמשיכה של כספים מחברה סכום משיכות מצטבר, שלא עלה ביום כלשהו בשנת המס וביום כלשהו בשנת המס שלפניה על 100,000 ש"ח.

על פי חוזר רשות המסים, על משיכות כספים מתחת ל-100,000 ש"ח יחול הדין החל על משיכות בעלים כפי שהיה לפני כניסתו לתוקף של סעיף 3(ט).

² חברה נשלטת זרה כמשמעותה בסעיף 75 לפקודה.
³ חברת משלח יד זרה כמשמעותה בסעיף 175 לפקודה.

8. סיווג ההכנסה:

במועד החיוב, ההכנסה תסווג כהכנסתו של בעל המניות המהותי לפי המדרג הבא:

- (1) אם היו רווחים בחברה (רווחים לפי סעיף 302(ב) לחוק החברות⁴) - **כהכנסה מדיבידנד.**
- (2) אם לא היו רווחים בחברה, ואם מתקיימים יחסי עובד מעביד - **כהכנסת עבודה.**
- (3) אם לא היו רווחים בחברה, ולא מתקיימים יחסי עובד מעביד - **כהכנסה מעסק או משלח יד.**

על פי חוזר רשות המסים:

- (א) כאשר אין עודפים הניתנים לחלוקה כדיבידנד, בעל מניות שהוא חברה תושבת ישראל החייבת במס חברות לפי סעיף 126(א) לפקודה או חברה זרה שאינה חברה "שקופה" לצורכי מס (כגון חברה משפחתית), לא יחויב במס לפי חלופת הכנסת עבודה, או חלופת הכנסה מעסק.
- (ב) ככל והמשיכה חויבה במס בידי בעל המניות בהתאם לחלופה השנייה או השלישית, והחברה רשמה בספריה החשבונאיים הוצאה כנגד סגירת יתרת המשיכה שחויבה, תיחשב ההוצאה גם כהוצאה לצורכי מס.
- (ג) לעניין סיווג ההכנסה, משיכה בעקיפין תחשב כמשיכה מהחברה הראשונה ממנה נמשך הכסף. עם זאת, אם מדובר ב"שרשרת" חברות כגון אם ובת, יש לבחון את גובה העודפים באופן מאוחד עם חברת האם.

9. הוראות אנטי תכנוניות:

- (1) כספים שהושבו לחברה עד מועד החיוב ונמשכו מחדש בתוך שנתיים מהמועד שבו הושבו, יראו אותם, עד גובה הסכום שנמשך מחדש כאילו לא הושבה, למעט אם נמשכו מחדש באופן חד פעמי, והוחזרו בתוך 60 ימים.
- (2) נכס שהועמד לרשות בעל המניות המהותי והושב לחברה עד מועד החיוב, ולאחר מכן הועמד לשימוש מחדש בתוך שלוש שנים מהמועד שבו הושב, יראו אותו כאילו לא הושב.
- (3) יתרת זכות שנוכחה מהכנסה (ראה להלן) ונפרעה בתוך 18 חודשים מהמועד שבו נוכחה, יראו אותה, עד גובה הסכום שנפרע, כאילו לא נוכחה.

על פי חוזר רשות המסים, במקרים בהם נמשכו כספים מחדש או הועמד נכס מחדש, וכבר הוגש דוח לשנה בה חל מועד החיוב, על הנישום להגיש תיקון לדיווח הראשוני שהוגש, וזאת גם אם מדובר בדוח שנעשתה לגביו שומה.

10. חישוב סכום ההכנסה בגין משיכת כספים מחברה: לעניין חישוב ההכנסה כאמור, יראו כהכנסה במועד החיוב, את סכום משיכת הכספים בניכוי יתרת זכות של בעל המניות המהותי שביצע את המשיכה או סכום הלואאה שמימנה את המשיכה כאשר בעל המניות המהותי נושא בעלויות הלואאה⁵.

⁴ חלוקה מותרת לפי מבחן הרווח ומבחן יכולת הפירעון.

⁵ בתנאי שמדובר בסכום הלואאה שנטלה החברה מתאגיד בנקאי בלבד, לתקופה של שנתיים לפחות, אשר הועבר בתוך 60 ימים לידי בעל המניות המהותי, ובעל המניות המהותי הוא שנושא בכל עלויות הלואאה, ובלבד שהחברה לא העמידה ערובה כנגד אותה הלואאה. לפי הבהרת רשות המסים, במקרה והחברה לא העמידה נכס ספציפי מנכסיה כערובה לחוב של בעל המניות (ערבות כללית) ולא חלה מגבלה כלשהי על נכסי החברה מצד המלווה, לא תחשב העמדת הערובה הכללית כמשיכת כספים.

11. חישוב סכום ההכנסה בגין העמדת נכס לשימוש בעל המניות המהותי: יראו כהכנסתו של בעל המניות המהותי במועד החיוב, את עלות הנכס בניכוי היתרות הבאות: יתרת הזכות של בעל המניות המהותי ובנכס שהוא דירה-יתרת הלוואה מתאגיד בנקאי בלבד שכנגדה שעבוד קבוע של הדירה⁶. העמדת הנכס לשימוש בעל המניות המהותי אינה נחשבת למכירתו, אלא כמשיכה בלבד.

על פי חוזר רשות המסים:

(1) מועד החיוב במקרה של העמדת נכס לשימוש בעל המניות הינו בתום השנה הראשונה בה הועמד הנכס לשימוש בעל המניות ובכל שנה לאחריה עד להשבת הנכס לחברה. יחד עם זאת, אין הכוונה לחייב במס בשנים הבאות סכומים שחויבו כבר במס בשנים קודמות, אלא רק את השינוי שחל בעלות הנכס או שינוי ביתרת הזכות וההלוואה. בהתאם לכך, עלות הנכס שחויבה במס בשנה הראשונה תחשב לצורכי מס כיתרת זכות בשנה שלאחריה.

(2) מאחר ומדובר בהעמדת נכסים לשימוש פרטי של בעל המניות (או בעיקר פרטי), ההוראה לא תחול כל עוד השימוש בנכס הינו במישור בעל מניות שהינו חבר בני אדם.

12. מיסוי השימוש בנכס עד להשבתו:

בגין השימוש בנכס עד להשבתו לחברה, תיזקק לבעל המניות המהותי הכנסה מסע"פ 2(2) או 2(10), לפי העניין, בשיעורים הקבועים בסעיף 121 (מס שולי), לפי הגבוה מבין שווי השוק בגין השימוש בנכס או השיעור שנקבע לפי סעיף 3(ט)(1) לעניין הלוואה, כשהוא מוכפל בעלות הנכס, והכל בניכוי תשלומים בגין השימוש בנכס ששילם בעל המניות המהותי.

13. הלוואה בין-חברתית המשמשת לתכלית כלכלית:

הלוואה שניתנה לחברה אחרת המשמשת לתכלית כלכלית בחברה המקבלת את הלוואה לא תיחשב כמשיכה בעקיפין, ובלבד שהחברה המקבלת אינה תאגיד שקוף⁷.

על פי חוזר רשות המסים, ההקלה הקבועה בסעיף חלה רק במקרה ומדובר במשיכה בעקיפין. כלומר, ההקלה לא חלה מקום שמדובר בהלוואה שניתנה על ידי חברה לבעל המניות הישיר בה שהינו חברה. יש לשים לב, כי ההקלה מתייחסת רק למקרה בו מדובר בהלוואה ולא בכל משיכה. כך למשל משיכת כספים ללא הסכם הלוואה, ללא קביעת שיעורי ריבית, ללא קביעת מועדי תשלום ריבית וקרן וללא מתן בטחונות על ידי הלווה, לא תחשב כהלוואה לעניין ההקלה.

כמו כן, ההלוואה תחשב כמשמשת לתכלית כלכלית אם מדובר בהלוואה המשמשת את החברה לצרכיה ולא לצרכיו של בעל המניות בה. כך לדוגמא במקרה וההלוואה נלקחה לטובת החזר חוב של החברה הלווה לצד ג', שאילו לא היה מוחזר בסמוך למועד לקיחתה הייתה ממומשת ערבות אישית שניתנה על ידי בעל המניות בחברה הלווה, הרי שמדובר בהלוואה המשמשת את צרכיו של בעל המניות בה.

⁶ אם השעבוד הוא לתקופה של שלוש שנים לפחות, שמוטל על אותה דירה שהועמדה לשימוש בעל המניות המהותי.
⁷ "תאגיד שקוף" - חברה שהכנסתה או הכנסתה החייבת מיוחסת לבעלי הזכויות בה, למעט אם כל בעלי הזכויות בה הן חברות החייבות במס לפי סעיף 126(א) לפקודה.

14. הוראות מעבר לסעיף 3(ט1)

במסגרת תיקון החקיקה נקבעו הוראות מעבר מקלות (סעיף 96 לחוק), כפי שיפורטו להלן:

14.1 יתרת משיכות של כספים מחברה הרשומה במאזן החברה נכון ליום 31 בדצמבר 2016 - סעיף 3(ט1) לפקודה לא יחול על יתרת משיכות של כספים מחברה הרשומה במאזן החברה נכון ליום 31 בדצמבר 2016, ובתנאי שהיתרה הוחזרה לחברה עד יום 31 בדצמבר 2017, כאשר על יתרת המשיכות שהוחזרה, יחולו הוראות אלה:

- (א) יתרות ישנות - על יתרת משיכות כספים שנוצרה לפני 1 בינואר 2013, יחול הדין הקיים ערב תחילתו של התיקון.
על פי חוזר רשות המסים, רשאי פקיד השומה, בהתאם לנסיבות ולפסיקה בנושא, לסווג את המשיכה הישנה כדיבדנד או משכורת בשנים שקדמו לשנת המס 2017, גם אם השיב בעל המניות את יתרת המשיכות לחברה במהלך שנת 2017.
- (ב) יתרות חדשות - על יתרת משיכות כספים שנוצרה ביום 1 בינואר 2013 ואילך, יחולו הוראות סעיף 3(ט) לפקודה. קרי, היתרות יחויבו בריבית לפי סעיף 3(ט) לפקודה ולא תועלה לגביהן טענה של קבלת דיבדנד או משכורת.

14.2 דירה שהועמדה לשימוש בעל המניות המהותי לפני 1 בינואר 2017 - סעיף 3(ט1) לפקודה יחול על נכס מסוג דירה שהועמד לשימוש בעל המניות המהותי ערב תחילתו של התיקון, לפי בחירתו של בעל המניות המהותי בהתאם לאחת מארבעת החלופות שיפורטו להלן.

ביום 23 באוגוסט 2017 פרסמה רשות המסים את [חוזר מיסוי מקרקעין מס' 08/2017](#) בנושא העברת דירה שהועמדה לשימוש בעל מניות מהותי או קרובו מהחברה לבעל מניותיה- הוראות מעבר לסעיף 3(ט1) לפקודה. בין היתר, נקבעו בחוזר ההדגשות וההבהרות הבאות:

- (א) "דירה" לעניין סעיף החיוב שונה מהגדרת "דירת מגורים" הקבועה בסעיף 1 לחוק מיסוי מקרקעין, כמפורט בחוזר.
- (ב) דירה המשמשת את בעל המניות המהותי וקרובו כדירת נופש, תיחשב כדירה שעיקר השימוש בה הוא לצרכיו הפרטיים של בעל המניות המהותי, גם אם היא עומדת ריקה ברוב ימות השנה.
- (ג) יראו דירה ש- 51% משטחה משמש לצרכיו הפרטיים של בעל המניות המהותי או קרובו כנכס שעיקר השימוש בו הוא לצרכיו הפרטיים של בעל המניות המהותי, גם אם ביתר שטחה נעשה שימוש לצרכי החברה עצמה, או לאחר מטעמה.
- (ד) אין בסעיף החדש ו/או בהוראות המעבר, כדי להוות עילה לביטול העברתה של דירת חברה שהייתה בשימוש פרטי של בעל מניותיה והועברה אליו ערב כניסתו לתוקף של סעיף 3(ט1) והוראות המעבר.

כמו כן, פורסמה [החלטת מיסוי בהסכם מס' 2213/17](#) הדנה בהעברת דירה מחברת בת לבעל מניות מהותי מכח הוראות המעבר. בהחלטה נקבע, בין היתר, כי: (א) בהינתן כי בעל המניות המהותי מחזיק במלוא הון המניות של חברת האם וחברת האם מחזיקה במלוא הון המניות של חברת הבת, אשר בבעלותה הדירה המשמשת את בעל המניות המהותי, יחולו הוראות המעבר על העברת הדירה מחברת הבת לבעל המניות

המהותי באופן ישיר; (ב) לעניין סיווג ההכנסה לפי סעיף 3(ט1)(2) לפקודה, ייבחן גובה העודפים בחברת הבת באופן מאוחד עם חברת האם; (ג) לעניין ייחוס ההכנסה לבעל המניות המהותי בהתאם לסעיף 3(ט1)(2) לפקודה, כל יתרת זכות בחברת הבת מול חברת האם לא תהווה יתרת זכות, כהגדרתה בסעיף 3(ט1) לפקודה, וההכנסה תחושב על יתרת שווי הרכישה של הדירה בידי חברת הבת, כהגדרתה בסעיפים (ב)3(3) ו- (ב)4(4) להוראות המעבר.

להלן ארבעת החלופות שנקבעו בהוראת המעבר לגבי דירה שהועמדה לרשותו של בעל המניות המהותי:

(1) חלופה ראשונה: הדירה תוחזר לרשות החברה עד ליום 31 בדצמבר 2018 - לא יחול חיוב במס לפי סעיף 3(ט1) לפקודה, ברם בגין השימוש בדירה מיום תחילתו של התיקון (1.1.2017) עד מועד ההשבה לחברה, תיזקף לבעל המניות המהותי הכנסה החייבת במס שולי לפי הגבוה מבין שווי השוק בגין השימוש בנכס, או ריבית רעיונית לפי סעיף 3(ט) לפקודה על הלוואה רעיונית בגין עלות הדירה⁸, בניכוי תשלומים ששולמו בגין השימוש בנכס.

(2) חלופה שנייה: בעל המניות המהותי בחר להמשיך להשתמש בדירה - יחול סעיף 3(ט1) לפקודה, אך מועד החיוב יידחה ליום 31 בדצמבר 2018 (לגבי סיווג ההכנסה ראה המדרג בסעיף 8 לעיל).

(3) חלופה שלישית: בעל המניות בחר להעביר את הדירה לבעלותו עד ליום 31 בדצמבר 2018 בהעברה פטורה ממס שבח וממס רכישה - יחולו הוראות אלה:

(א) העברת הדירה תחשב כהכנסתו של בעל המניות המהותי (לגבי סיווג ההכנסה ראה המדרג בסעיף 8 לעיל), בגובה יתרת שווי הרכישה בידי החברה⁹, ביום ההעברה, או יתרת המחיר המקורי, לפי העניין, בניכוי יתרת הלוואה בנקאית שכנגדה שעבוד קבוע של הדירה (לתקופה של 3 שנים לפחות), ובניכוי סכום יתרת זכות אשר עומדת לטובת בעל המניות.

(ב) מכירת הדירה בידי החברה ביום העברה לא תחויב במס שבח בידי החברה ובמס רכישה בידי בעל המניות המהותי.

(ג) במכירת הדירה על ידי בעל המניות המהותי בעתיד תבוצע "כניסה לנעלי החברה" לעניין שווי הרכישה ויום הרכישה של הדירה, כאשר השבח הריאלי יחויב במס ליניארי - עד יום ההעברה יחול מס שולי (סעיף 121 לפקודה), ולאחר יום ההעברה ועד ליום המכירה יחול מס בשיעור 25% (לפי סעיף 48א(ב)(1) לחוק מיסוי מקרקעין¹⁰), וזאת ללא אפשרות ליהנות מפטור ממס בגין מכירת דירת מגורים מזכה יחידה.

לגבי חברות שהיו במעמד של חברה משפחתית או חברת בית מיום ההתאגדות ועד ליום ההעברה, ושבעלי מניותיהן היו יחידים בלבד, יחולו שיעורי המס הקבועים בסעיף 48א(ב) (קרי, 25%) או בסעיף 48א(ב1) לחוק מיסוי מקרקעין¹¹.

⁸ "עלות נכס" - הגבוה מבין אלה: יתרת שווי הרכישה כאמור בסעיף 47 לחוק מיסוי מקרקעין בתוספת הפחת, או עלות הנכס בדוח על המצב הכספי של החברה.

⁹ לפי חוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), התשכ"ג-1963.

¹⁰ מס בשיעור עד 25% ובנוסף, אם רלבנטי, גם מס על הכנסות גבוהות לפי סעיף 121 לפקודה.

¹¹ חישוב מס ליניארי: שולי או 25% או 20%, לא כולל מס על הכנסות גבוהות לפי סעיף 121 לפקודה.

(ד) בגין השימוש בדירה מיום תחילתו של התיקון (1.1.2017) ועד להעברתה לבעל המניות המהותי, תיזקף לבעל המניות המהותי הכנסה החייבת במס שולי לפי הגבוה מבין שווי השוק בגין השימוש בנכס, או ריבית רעיונית לפי סעיף 3(ט) לפקודה על הלוואה רעיונית בגין עלות הדירה¹², בניכוי תשלומים ששולמו בגין השימוש בנכס.

[בהחלטת מיסוי מס' 5423/17](#) נקבע כי הוראות המעבר יחולו גם על העברת דירה שבנייתה טרם הסתיימה (דירה שיש עמה התחייבות מצד המוכר לסיים את הבנייה או דירה שנרכשה במסגרת קבוצת רכישה), אך נרכשה לפני 31 בדצמבר 2016, והועברה לבעל המניות המהותי שיעבור להתגורר בדירה לא יאוחר מיום 31 בדצמבר 2018, בהתקיים התנאים הקבועים בהוראת המעבר ובתנאים שפורטו בהחלטת המיסוי.

(4) חלופה רביעית: בעל המניות בחר להעביר את הדירה לבעלותו עד ליום 31 בדצמבר 2018 תוך תשלום מס שבח ביום העברת הדירה - יחולו הוראות אלה:

(א) העברת הדירה תחשב כהכנסתו של בעל המניות המהותי (לגבי סיווג ההכנסה ראה המדרג בסעיף 8 לעיל) בגובה שווי הרכישה בידי החברה ביום ההעברה או יתרת המחיר המקורי, לפי העניין, בניכוי יתרת הלוואה בנקאית שכנגדה שעבוד קבוע של הדירה (לתקופה של 3 שנים לפחות), ובניכוי סכום יתרת זכות אשר עומדת לטובת בעל המניות.

(ב) יום המכירה לפי חוק מיסוי מקרקעין יהיה יום ההעברה ושווי המכירה יהיה השווי לפי הוראות סעיף 17 לחוק מיסוי מקרקעין.

(ג) מכירת הדירה בידי החברה ביום העברה לא תחויב במס רכישה בידי בעל המניות המהותי.

(ד) מכירת הדירה תחויב במס שבח ריאלי בידי בעל המניות המהותי (ולא בידי החברה שהעבירה את הדירה לבעלותו) בשיעור המס השולי (סעיף 121 לפקודה).
לגבי חברות שהיו במעמד של חברה משפחתית או חברת בית מיום ההתאגדות ועד ליום ההעברה, ושבעלי מניותיהן היו יחידים בלבד, יחולו שיעורי המס הקבועים בסעיף 48א(ב) או 48א(ב1) לחוק מיסוי מקרקעין¹³.

(ה) יינתן יום רכישה ושווי רכישה חדש - זכאות ל"step up" לפי יום ההעברה בעת מכירת הדירה¹⁴ על ידי בעל המניות המהותי בעתיד.

(ו) בגין השימוש בדירה מיום תחילתו של התיקון (1.1.2017) ועד להעברתה לבעל המניות המהותי, תיזקף לבעל המניות המהותי הכנסה החייבת במס שולי לפי הגבוה מבין שווי השוק בגין השימוש בנכס, או ריבית רעיונית לפי סעיף 3(ט) לפקודה על הלוואה רעיונית בגין עלות הדירה¹⁵, בניכוי תשלומים ששולמו בגין השימוש בנכס.

¹² "עלות נכס" - הגבוה מבין אלה: יתרת שווי הרכישה כאמור בסעיף 47 לחוק מיסוי מקרקעין בתוספת הפחת, או עלות הנכס בדוח על המצב הכספי של החברה.

¹³ מס בשיעור עד 25% או מס ליניארי, ובנוסף מס על הכנסות גבוהות לפי סעיף 121ב לפקודה.

¹⁴ תינתן האפשרות לבחון זכאות ל"פטור דירת מגורים מזכה יחידה".

¹⁵ "עלות נכס" - הגבוה מבין אלה: יתרת שווי הרכישה כאמור בסעיף 47 לחוק מיסוי מקרקעין בתוספת הפחת, או עלות הנכס בדוח על המצב הכספי של החברה.

14.3 הוראות סעיף 71 לחוק מיסוי מקרקעין המעניק פטור בהעברת זכות במקרקעין אגב פירוק, לא יחולו על נכס מסוג דירה שהועמדה לשימוש בעל המניות המהותי בשנת המס 2015 ואילך.

14.4 על פי חוזר רשות המסים, הוראות חוק מיסוי מקרקעין, לרבות לעניין הצהרות ושומה, יחולו על הדירות המועברות במסגרת הוראות המעבר מהחברה לבעלות בעל המניות המהותי.

מיסוי "חברות ארנק": ההכנסה החייבת של חברת מעטים, הנובעת מפעילות של יחיד שהוא בעל מניות מהותי בה תיחשב כהכנסתו של היחיד - הוספת סעיף 62א לפקודה

15. הרקע לתיקון: על פי דברי ההסבר להצעת החוק, בשנים האחרונות הולכת ומתרחבת תופעה של עובדים שכירים בחברות, בעיקר ברמות השכר הגבוהות, המפסיקים את עבודתם כשכירים באותן חברות אך ממשיכים לתת להן את אותם שירותים באמצעות חברה בשליטתם, כאשר בפן המהותי מתקיימים יחסים הדומים במהותם ליחסי עבודה בין השכיר לשעבר, נותן השירות, לבין החברה מקבלת השירות. תופעה זו אינה קיימת לגבי שכירים בלבד, אלא גם לגבי נושאי משרה בכירים בחברות, אשר נבחרו לתפקיד בשל כישוריהם האישיים ונושאים באחריות אישית, ומעניקים את אותם שירותים באמצעות חברות בשליטתם, ולא ישירות על ידם. הסיבה העיקרית לדרך פעולה זו היא כי שכירים ונושאי משרה אלה אינם רוצים לשלם על הכנסתם מפעילות זו את סכום המס החל עליהם כיחידים בתוספת תשלומי ביטוח לאומי, אלא את שיעור מס החברות, שהוא נמוך משיעור המס המוטל על יחידים ברמות שכר גבוהות. אלה הם מקרים מובהקים של ניצול לרעה של מודל המיסוי הדו-שלבי ועל כן מוצע להתעלם מקיומה של החברה לעניין זה, ולחייב את בעל המניות נותן השירות, באופן ישיר, במס על כלל ההכנסות הנובעות לחברה מיגיעתו האישית.

16. התיקון: התיקון עוסק במיסוי הכנסה חייבת של חברת מעטים¹⁶ (שאינה חברת משלח יד זרה) הנובעת מפעילות של יחיד בעל מניות מהותי¹⁷ בה.

מודל המיסוי - "השקפת" החברה לצרכי מס:

התיקון קובע שיש להתעלם מקיומה של החברה, ולחייב את בעל המניות נותן השירות, באופן ישיר, במס על כלל ההכנסות הנובעות לחברה מיגיעתו האישית, בהתקיים אחד משני המצבים הבאים:

מצב 1 - פעילות כנושא משרה או הענקת שירותי ניהול וכיוצא באלה:

היחיד או חברת המעטים משמשים כנושא משרה¹⁸ או מעניקים שירותי ניהול וכיוצא באלה לחברה האחרת (לרבות צד קשור לה) המשלמת לחברה שהיחיד בעל מניות מהותי בה תגמול בעבור העבודה של היחיד במילוי תפקידו.

סיווג ההכנסה - כהכנסה מיגיעה אישית לפי סעיפים 2(1), 2(2) או 2(10) לפקודה.

¹⁶ חברת מעטים כמשמעותה בסעיף 76 לפקודה, היינו - חברה שהיא בשליטתם של חמישה בני אדם לכל היותר ואינה בת-חברה ואינה חברה שיש לציבור עניין ממשי בה.

¹⁷ בעל מניות מהותי כהגדרתו בסעיף 88 לפקודה, היינו - מי שמחזיק, במישרין או בעקיפין, לבדו או יחד עם אחר, ב- 10% לפחות מסוג כלשהו של אמצעי שליטה בחברה.

¹⁸ "נושא משרה", בחברה - כהגדרתו בחוק החברות, בעמותה - כהגדרתו בסעיף 30(א)(4) לחוק העמותות, ובחבר בני אדם אחר - אדם הממלא תפקיד מקביל לאלה, ובלבד שלא יראו שותף בשותפות שאינה נסחרת בבורסה כנושא משרה באותה שותפות.

מיסוי חברות ארנק לפי מצב 1 לא יחול במקרה בו היחיד הוא בעל מניות מהותי במישרין או בעקיפין, בחברה האחרת.

מצב 2 - פעילות עבור אדם אחר כנותן שירותים, מסוג הפעולות הנעשות בידי עובד בעבור מעסיקו:
היחיד נותן שירותים באמצעות חברה בבעלותו לאדם אחר¹⁹ (לרבות צד קשור לו) והיא מסוג הפעולות הנעשות בידי עובד עבור מעסיקו.

סיווג ההכנסה - ההכנסה תסווג כהכנסה מיגיעה אישית לפי סעיף 2(2) לפקודה בהתקיים התנאים הבאים במצטבר:

- (1) אם מקורן של 70% או יותר מסך כל הכנסתה או הכנסתה החייבת של חברת המעטים בשנת המס, למעט הכנסות מיוחדות²⁰ או רווחים מיוחדים²¹, הוא בשירות שניתן על ידי היחיד או קרובו לרבות עובדי החברה (במישרין או בעקיפין), לאדם אחד או לקרובו. לעניין זה, יחיד וקרובו יחשבו לעובד אחד.
- (2) השירות ניתן במשך 30 חודשים לפחות מתוך תקופה של ארבע שנים (על פי סעיף התחולה, זהו מבחן רטרואקטיבי, כאשר הספירה תחול מיום תחילת מתן השירות, וזאת גם אם השירות ניתן לפני 1 בינואר 2017).

מיסוי חברת ארנק במצב 2 לא יחול במקרים הבאים:

1. שירות שניתן על ידי שותף בשותפות, לאותה שותפות.
2. חברת מעטים המעסיקה ארבעה מועסקים או יותר.
3. היחיד הוא בעל מניות מהותי במישרין או בעקיפין, בחברה המשלמת.

לעניין המקדמות החודשיות על חשבון המס של בעל מניות מהותי בחברת מעטים, נקבע, כי חלקו היחסי בהכנסתה החייבת של חברת המעטים יצורף למחזור העסקאות המהווה בסיס למקדמות. כמו כן, ניתן לגבות את המס החל על החלק היחסי של בעל המניות ברווחיה של חברת המעטים, הן מבעל המניות והן מחברת המעטים.

17. החבות בדמי ביטוח לאומי בעקבות מיסוי חברות ארנק:

ראוי להדגיש, כי לאור החקיקה החדשה לעניין מיסוי "חברת ארנק" בעת השקפת החברה וחייב בעל המניות, קיימת השלכה לעניין החבות בדמי ביטוח לאומי, לפיה לכל קביעת הכנסה חייבת של החברה שתיחשב כהכנסת היחיד, תהיה השפעה על החבות בדמי ביטוח לאומי, מאחר וההכנסה תסווג לפי סעיף 2 לפקודה (הכנסה מיגיעה אישית). יחד עם זאת, במקרה זה, עשויה להיות השפעה גם על גמלאות שהיחיד זכאי כמבוטח.

¹⁹ לעניין זה "אדם אחר" למעט מי שהיחיד הוא בעל מניות מהותי, במישרין או בעקיפין, או שותף בו.

²⁰ "הכנסות מיוחדות" - הכנסות כמשמעותן בסעיף 89 לפקודה, שווי המכירה כמשמעותו בחוק מיסוי מקרקעין, או דיבידנד.

²¹ "רווחים מיוחדים" - רווח הון, שבח כמשמעותו בחוק מיסוי מקרקעין, או רווח מדיבידנד.

מתן סמכות לראות ברווחים של חברת מעטים שלא חולקו כאילו חולקו-תיקון סעיף 77 לפקודה

18. התיקון עוסק בסמכות המנהל להורות על חלוקה של רווחים שנצברו בחברה, במקרה בו חברת מעטים²² לא חילקה דיבידנד בשיעור של 50% לפחות מתוך רווחיה לשנת מס פלונית²³, לבעלי מניותיה, עד תום חמש שנים לאחר שנת המס הפלונית, ובתנאי שרווחיה הנצברים²⁴ עולים על 5 מיליון ש"ח.

מנהל רשות המסים רשאי²⁵ לאחר התייעצות עם וועדה ציבורית שתוקם²⁶, להורות על חלוקה של עד 50% מרווחיה לשנת המס של חברת מעטים ושמקורם אינו מרווחים שנצברו בחמש השנים שקדמו לחלוקה. כדי לאפשר פיתוח עסקים וצמיחתם, נקבע, כי לא ניתן יהיה להורות על חלוקה של רווחים אם הסכום המצטבר שלהם נמוך מ-5 מיליון ש"ח ובלבד שיתרת הרווחים הנצברים שתיוותר בחברה לאחר החלוקה לפי הוראת המנהל לא תפחת מ-3 מיליון ש"ח.

על פי סעיף התחולה של התיקון, להוראות התיקון יש למעשה תחולה רטרואקטיבית, מאחר שהם יחולו מיום תחילתו (1.1.2017) על רווחיה של חברה, לרבות רווחים שנצברו עד ליום התחילה, ורשאי המנהל לתת הוראות לחלוקה, לגבי שנות מס שקדמו ליום התחילה, ובלבד שחלפו חמש שנים לאחר שנת מס פלונית שלגביה רשאי המנהל לתת הוראות לחלוקה.

הוראת שעה לחלוקת דיבידנד לבעל מניות מהותי בתקופה שמיום 1 בינואר 2017 עד 30.9.17 בשיעור מס מופחת של 25% כולל מס יסף

19. ראה [חוזר מסים 23.2017](#) של משרדנו. תשומת לבכם לכך, שלמרות שהוראת השעה הסתיימה כבר ביום 30 בספטמבר 2017, לגבי מי שבחר ליהנות ממנה, יש לבחון את יישומה והעמידה בתנאיה גם בכל אחת משנות המס 2017-2019, לעניין העמידה בתנאי ממוצע ההכנסות בשנים 2015-2016.

²² חברת מעטים הינה חברה שהיא בשליטתם של חמישה בני-אדם לכל היותר ואיננה בת-חברה ולא חברה שיש לציבור ענין ממשי בה.

²³ "רווחיה לשנת מס פלונית" - רווחים נצברים לתום שנת המס הפלונית בניכוי רווחים נצברים לתום שנת המס שקדמה לה ובתוספת דיבידנד שחולק בשנת המס הפלונית.

²⁴ "רווחים נצברים" - כלל ההכנסה החייבת של החברה, בתוספת ההכנסות הפטורות ממס, לרבות שבח כמשמעותו בסעיף 6 לחוק מיסוי מקרקעין, אשר נצברו מיום התאגדותה ועד תום שנת המס הפלונית, בניכוי המס החל עליה ובניכוי דיבידנד שהיא חילקה עד תום שנת המס הפלונית, ובלבד שסכום הרווחים לא יעלה על סכום הרווחים כהגדרתם בסעיף 302(ב) לחוק החברות בתוספת רווחים שהווננו

²⁵ על המנהל לבדוק כי יש בידה של החברה לחלק את רווחיה או חלק מהם בלי להזיק לקיומו ולפיתוחו של עסקה, וכי תוצאות אי החלוקה היא הימנעות ממס או הפחתת מס.

²⁶ על פי סעיף 81 לפקודה, הועדה המייעצת תהיה ועדה של חמישה, ובהם שלושה לפחות שאינם עובדי המדינה. [בילקוט הפרסומים 7542 מיום 10.7.2017](#) פורסמה רשימת המועמדים לכהן כחברי ועדה מייעצת, אשר ייבחרו על ידי מנהל רשות המסים מתוך הרשימה.

לקבלת פרטים נוספים אנא צרו קשר עם:
[רוני קריה](tel:03-7181810), רו"ח שותף בחטיבת המס, טל': 03-7181810

[דני גבאי](tel:03-6085532), רו"ח ועו"ד, מנהל המחלקה המקצועית בחטיבת המס, טל': 03-6085532

[כפיר אילני](tel:03-7181764), רו"ח (MBT), דירקטור בחטיבת המס, טל': 03-7181764

אנו עומדים לרשותכם בכל הסבר נוסף ככל שיידרש.

אין להסתמך על תוכן חוזר זה ו/או לעשות בו שימוש כלשהו מבלי לקבל עצה מקצועית מתאימה שכן אין מטרת החוזר אלא להסב את תשומת לבך לאמור בו.

בכבוד רב,

בריטמן אלמגור זהר ושות'
רואי חשבון
Member of Deloitte Touche Tohmatsu Limited

© כל הזכויות שמורות

www.deloitte.co.il

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee ("DTTL"), its network of member firms, and their related entities. DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL (also referred to as "Deloitte Global") does not provide services to clients. Please see www.deloitte.com/about for a more detailed description of DTTL and its member firms.

© 2017 Brightman Almagor Zohar & Co. Member of Deloitte Touche Tohmatsu Limited.